DOI https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.10(1).2026.05
UDC 37.013:001.891

ACADEMIC CULTURE AS THE VALUE BASIS OF ACADEMIC INTEGRITY IN THE SYSTEM OF SCIENCE RESEARCH

Olha Zadorozhna
PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of UNESCO Chair
on Science Education,
Dragomanov Ukrainian State University,
9, Pyrohova St., Kyiv, Ukraine
https://orcid.org/0000-0002-7451-1685
e-mail: o.m.zadorozhna@udu.edu.ua

Oleksandra Voynalovych
PhD in Pedagogy, Associate Professor,
Associate Professor of UNESCO Chair
on Science Education,
Dragomanov Ukrainian State University,
9, Pyrohova St., Kyiv, Ukraine
https://orcid.org/0000-0003-3920-4898
e-mail: vvvalexandra@ukr.net

Abstract. *The article undertakes a theoretical analysis of academic culture as a value basis for academic integrity in the system of scientific research. The relevance of the research is due to the increasing role of ethical norms in ensuring the quality, transparency, and reliability of the results of scientific activity in the conditions of digitization and integration of Ukrainian science into the global educational and scientific space. Contemporary approaches to interpretating the concepts of "academic culture" and "academic integrity" in domestic and foreign scientific discourse have been analyzed. It was stablished that academic culture is a multidimensional integrative formation that encompasses a system of values, norms, traditions, and models of behavior, while academic integrity acts as a mechanism for their implementation in educational and scientific activity.*

It is substantiated that academic culture forms an internal motivation to adhere to the principles of academic integrity, ensures the development of critical thinking, academic writing, a culture of scientific communication and a responsible attitude to research results. The relationship between academic culture and academic integrity in the context of scientific research is revealed, and their role in ensuring the quality, transparency and responsibility of scientific activity has likewise been outlined. The main directions of establishing academic culture in modern scientific environment have been outlined, in particular through the integration of relevant educational components, the creation of an ethical academic environment and the development of professional responsibility of subjects of the educational process. The conclusion is drawn about the need for a comprehensive approach to the formation of academic culture as a key factor in ensuring academic integrity.

Perspective areas for further research have been identified, including the development of models for fostering academic culture at various levels of higher education, the analysis of the effectiveness of educational components aimed at promoting academic integrity, the study of the impact of digitalization and open science, as well as the synthesis and adaptation of international experience to the Ukrainian educational and research environment.

© Zadorozhna, 2026
© Voynalovych, 2026

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Keywords: *academic culture, academic integrity, scientific research, ethical principles, academic environment, quality of education, transparency, responsibility, academic writing, scientific communication.*

DOI https://doi.org/10.31392/ONP.2786-6890.10(1).2026.05
УДК 37.013:001.891

АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЦІННІСНА ОСНОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СИСТЕМІ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Задорожна О. М.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ, Україна
https://orcid.org/0000-0002-7451-1685
e-mail: o.m.zadorozhna@udu.edu.ua

Войналович О. О.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти,
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова,
вул. Пирогова, 9, Київ,
https://orcid.org/0000-0003-3920-4898
e-mail: vvvalexandra@ukr.net

Анотація. *У статті здійснено теоретичний аналіз академічної культури як ціннісної основи академічної доброчесності в системі наукових досліджень. Актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі етичних норм у забезпеченні якості, прозорості та надійності результатів наукової діяльності в умовах цифровізації та інтеграції української науки у світовий освітньо-науковий простір. Проаналізовано сучасні підходи до трактування понять «академічна культура» та «академічна доброчесність» у вітчизняному й зарубіжному науковому дискурсі. Встановлено, що академічна культура є багатовимірним інтегративним утворенням, яке охоплює систему цінностей, норм, традицій і моделей поведінки, тоді як академічна доброчесність виступає механізмом їх реалізації в освітній і науковій діяльності.*

Обґрунтовано, що академічна культура формує внутрішню мотивацію до дотримання принципів академічної доброчесності, забезпечує розвиток критичного мислення, академічного письма, культури наукової комунікації та відповідального ставлення до результатів досліджень. Розкрито взаємозв'язок між академічною культурою та академічною доброчесністю у контексті здійснення наукових досліджень, а також охарактеризовано їх роль у забезпеченні якості, прозорості та відповідальності наукової діяльності. Окреслено основні напрями утвердження академічної культури в сучасному науковому середовищі, зокрема через інтеграцію відповідних освітніх компонентів, створення етичного академічного середовища та розвиток професійної відповідальності суб'єктів освітнього процесу. Зроблено висновок про необхідність комплексного підходу до формування академічної культури як ключового чинника забезпечення академічної доброчесності.

© Задорожна О. О., 2026
© Войналович О. О., 2026

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Означено перспективні напрямки подальших досліджень, зокрема розробка моделей формування академічної культури на різних рівнях вищої освіти, аналіз ефективності освітніх компонентів із розвитку академічної доброчесності, вивчення впливу цифровізації та відкритої науки, а також узагальнення й адаптація міжнародного досвіду до українського освітньо-наукового простору.

Ключові слова: *академічна культура, академічна доброчесність, наукові дослідження, етичні принципи, академічне середовище, якість освіти, прозорість, відповідальність, академічне письмо, наукова комунікація.*

Вступ та сучасний стан проблеми дослідження. У сучасних умовах розвитку науки та освіти, зростання академічної мобільності, цифровізації наукової діяльності й поширення відкритого доступу до результатів досліджень особливої ваги набуває проблема дотримання академічної доброчесності. Водночас ефективне утвердження її принципів неможливе без сформованої академічної культури, яка виступає ціннісно-нормативною основою наукових досліджень. Академічна культура визначає етичні орієнтири науковця, регламентує норми наукової комунікації, відповідальність за результати досліджень і ставлення до інтелектуальної власності.

Огляд наукових джерел засвідчує, що академічна культура розглядається як інтегративна система цінностей і практик (І. Забіяка, І. Пак, О. Семеног), а також у межах аксіологічного (В. Кубко) та педагогічного (Ю. Моцюк) підходів; інституційний вимір проблеми розкрито у працях А. Гелеша та А. Клюса. У зарубіжних дослідженнях (T. Bretag, B. Macfarlane) академічна доброчесність трактується як фундаментальна цінність освіти і науки.

В умовах трансформації освітньо-наукового простору України та його інтеграції у європейський дослідницький простір актуалізується потреба в науковому осмисленні взаємозв'язку між академічною культурою та академічною доброчесністю як ключовими чинниками забезпечення якості й довіри до наукових результатів. Попри зростання кількості нормативних документів і досліджень у цій сфері, питання розгляду академічної культури саме як ціннісної основи академічної доброчесності потребує подальшого теоретичного узагальнення та систематизації.

Мета та завдання дослідження. Метою статті є теоретичне обґрунтування академічної культури як ціннісної основи академічної доброчесності в системі наукових досліджень та визначення її ролі у забезпеченні етичності й якості наукової діяльності.

Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких **завдань**:

– проаналізувати наукові підходи до трактування понять *«академічна культура»* та *«академічна доброчесність»* у сучасному освітньо-науковому дискурсі;

– визначити ціннісні компоненти академічної культури, що формують основу доброчесної науково-дослідницької діяльності;

– розкрити взаємозв'язок академічної культури та академічної доброчесності в контексті здійснення наукових досліджень;

– охарактеризувати роль академічної культури у забезпеченні якості, прозорості та відповідальності наукових досліджень;

– окреслити напрями утвердження академічної культури як чинника розвитку академічної доброчесності в сучасному науковому середовищі.

Методи дослідження. У дослідженні використано комплекс теоретичних методів: аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію наукових джерел з метою

розкриття сутності понять «академічна культура» та «академічна доброчесність». Також застосовано порівняльний метод для визначення їх взаємозв'язку та структурно-логічний аналіз для обґрунтування ролі академічної культури як ціннісної основи доброчесної наукової діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасному освітньо-науковому дискурсі поняття *«академічна культура»* та *«академічна доброчесність»* розглядаються як взаємопов'язані, але не тотожні категорії, що відображають ціннісні, нормативні та поведінкові засади наукової й освітньої діяльності. Аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька ключових підходів до їх трактування.

Під поняттям *академічної культури* у науковій літературі розуміють сукупність *цінностей, норм, традицій та моделей поведінки*, які визначають етичні та професійні орієнтири учасників освітнього і наукового процесу. Академічна культура формується як всередині окремих інституцій, так і в межах широкого освітньо-наукового середовища.

Аналіз наукових джерел свідчить про багатовимірність і міждисциплінарний характер поняття «академічна культура», що зумовлює відсутність єдиного універсального визначення та наявність різних підходів до його тлумачення.

У вітчизняному науковому дискурсі академічна культура розглядається передусім як складне інтегративне утворення, що охоплює цінності, норми, традиції та правила організації освітньої й наукової діяльності. Зокрема, вона пов'язується з культурою навчання в університеті, науковою мовною культурою, культурою спілкування, моральною відповідальністю за результати дослідження, а також із культурою наукової праці та академічної взаємодії. Такий підхід підкреслює ціннісно-нормативну природу академічної культури та її визначальну роль у функціонуванні закладів вищої освіти.

Значна увага дослідників приділяється структурному аналізу академічної культури. Так, І. Забіяка визначає її як систему взаємопов'язаних складників, серед яких: академічна діяльність (навчальна і наукова), академічні інститути, академічне письмо, академічна інформатика, академічна комунікація, академічна мобільність, академічний менеджмент і підвищення кваліфікації [4]. Така позиція дозволяє розглядати академічну культуру не лише як сукупність цінностей, а як цілісну систему практик і видів діяльності, що забезпечують функціонування науково-освітнього середовища.

У соціологічному вимірі академічна культура трактується як результат взаємодії науки, культури та знання. Зокрема, І. В. Пак зазначає, що «академічна культура поєднує науку, культуру та знання, механізми її виникнення визначаються як історично сформованою, так і сучасною соціокультурною ситуацією» [9, с. 23]. Це підкреслює динамічний характер академічної культури та її залежність від суспільних трансформацій.

Представники педагогічного підходу зосереджують увагу насамперед на діяльнісному та поведінковому вимірах академічної культури. Зокрема, Ю. Моцюк розглядає її як інтегративне утворення, що поєднує ціннісні орієнтації, етичні норми, професійні установки та практики науково-педагогічної діяльності, які визначають характер взаємодії в академічному середовищі та якість освітньо-наукового процесу [8]. У такому контексті академічна культура постає не лише як система знань про наукову діяльність, а як здатність реалізовувати ці знання у практиці: формулювати наукові проблеми, обґрунтовувати гіпотези, здійснювати аналіз отриманих результатів і забезпечувати їх коректну інтерпретацію відповідно до вимог наукової етики.

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Важливим є також підхід, який розглядає академічну культуру як складову корпоративної культури університету. У цьому аспекті вона трактується як обов'язковий компонент, що базується на педагогічних цінностях і забезпечує конкурентоспроможність закладу вищої освіти. Відповідно, академічна культура виступає чинником інституційного розвитку та якості освітнього середовища.

Наприклад, В. Кубко визначає академічну культуру як систему цінностей, що відображає ставлення членів академічної спільноти до навчання та досліджень, акцентуючи увагу на моральних та соціальних аспектах поведінки в університеті [7].

Інший підхід звертає увагу на *реальні практики взаємодії у вищій освіті:* дослідження А. Гелеша та А. Клюса розглядає політики закладу вищої освіти щодо побудови академічної культури, зокрема через внутрішні процедури, кодекси і політики щодо дотримання академічної доброчесності [1].

У міжнародному контексті академічна культура визначається як сукупність спільних цінностей, норм і моделей поведінки, притаманних університетській спільноті. Зокрема, у звіті N. Burquel зазначено, що академічна культура відображає «ставлення до відносин, цінностей і способів поведінки, які є спільними для всіх, хто працює і навчається в університеті» [цит. за 13, с. 65]. Це визначення підкреслює її колективний і соціально обумовлений характер.

Окрему увагу дослідники приділяють процесуальності формування академічної культури. Так, Т. Добко наголошує, що вона не може бути механічно запозичена, а формується внаслідок тривалого процесу розвитку університетської спільноти, що включає постійну комунікацію, рефлексію та оновлення [2]. Автор також розглядає академічну культуру як інтегративне утворення особистості, що охоплює аксіологічний, мотиваційно-етичний, мовнокомунікативний, цифровий та інші компоненти.

Додатково варто підкреслити, що формування академічної культури відбувається насамперед у процесі організації дослідницько орієнтованого навчання, коли пізнавальна діяльність студентів набуває активного, практико спрямованого характеру. Як зазначає Ю. Фенцик, ефективність цього процесу забезпечується через використання інтерактивних методів, індивідуалізацію завдань та посилення ролі самостійної роботи здобувачів освіти, у межах якої навчальний матеріал стає об'єктом осмислених розумових і практичних дій [14]. Відповідно особливого значення набуває дослідницька діяльність, що передбачає послідовне виконання етапів наукового пошуку: постановку проблеми, опрацювання теоретичних джерел, добір методів дослідження, аналіз і узагальнення результатів, формулювання висновків. Відтак академічна культура формується через розвиток дослідницького мислення, здатності до критичного аналізу інформації, самостійного прийняття рішень і наукової інтерпретації отриманих даних, що забезпечує становлення автономності та професійної зрілості майбутніх фахівців.

Отже, узагальнення наукових підходів дає підстави стверджувати, що академічна культура є:

– багатовимірною системою цінностей, норм і традицій;
– сукупністю практик науково-освітньої діяльності;
– інтегративною характеристикою особистості дослідника;
– чинником функціонування та розвитку університетського середовища.

Таким чином, академічна культура виступає ціннісною основою академічної доброчесності, оскільки саме вона визначає етичні орієнтири, стандарти поведінки та відповідальність суб'єктів наукових досліджень.

Акцентуємо увагу на тому, що у сучасній науково-освітній сфері поняття «академічна доброчесність» займає важливе місце, адже саме воно визначає якість навчання і наукових досліджень. Якщо звернутися до тлумачних словників, то «доброчесність» означає високу моральну чистоту та чесність [3], а в англомовному середовищі термін *integrity* пов'язують із неухильним дотриманням етичних норм. Отже, в основі цього поняття лежать такі риси, як чесність, відповідальність і послідовність у поведінці.

Академічна доброчесність у світовій науковій традиції розглядається як сукупність принципів, норм і правил, що регулюють поведінку учасників освітнього і наукового процесу з метою забезпечення *чесності, справедливості, довіри, поваги та відповідальності* у навчанні і дослідженнях. У класичній англомовній літературі академічна доброчесність трактована як фундаментальна цінність освіти, що лежить в основі всіх аспектів освіти й науки, включно з етичними стандартами поведінки в наукових дослідженнях і академічному письмі [15].

У законодавстві України академічна доброчесність визначається як сукупність етичних принципів і правил, яких мають дотримуватися всі учасники освітнього процесу, щоб забезпечити довіру до результатів навчання та наукової діяльності [5]. Держава зобов'язує учасників академічної спільноти формувати та утверджувати культуру академічної доброчесності на основі цих цінностей і принципів.

Дослідники також підкреслюють, що це своєрідний моральний кодекс академічної спільноти, який передбачає недопущення плагіату, фальсифікацій і шахрайства, а також дотримання норм наукової комунікації [6]. Тобто йдеться не лише про формальні вимоги, а й про загальний рівень культури в освіті та науці.

Сучасні дослідження дедалі частіше трактують академічну доброчесність як *інтегральний компонент академічної культури*, що реалізує її цінності в повсякденній науковій і освітній діяльності. Наприклад, міжнародні наукові огляди підкреслюють, що культура академічної доброчесності в закладі освіти формується не лише через нормативні документи, але й через створення відповідного середовища, де цінності чесності й відповідальності активно практикуються [16].

Українські науковці також вказують на тісний зв'язок між академічною культурою та доброчесністю: академічна культура розглядається як система цінностей та поведінкових моделей, що визначає етичну орієнтацію дослідників і здобувачів освіти у повсякденній діяльності [7].

Якщо говорити про цінності академічної доброчесності, то до них належать чесність, довіра, повага, відповідальність і справедливість. Важливими також є прозорість, готовність відстоювати етичні принципи та визнання авторства. Саме ці цінності визначають, як мають поводитися викладачі, науковці та студенти, і створюють основу для відкритого обміну ідеями, розвитку критичного мислення та творчості. Важливо, що дотримання цих принципів має бути не лише формальним, а внутрішньо усвідомленим.

У цьому контексті академічна доброчесність тісно пов'язана з академічною культурою. Якщо доброчесність задає певні правила поведінки, то академічна культура формує внутрішні переконання, які спонукають цих правил дотримуватися. Іншими словами, культура створює середовище, у якому чесність і відповідальність стають природною нормою, а не лише вимогою.

Цей зв'язок особливо помітний у процесі наукових досліджень. Дотримання академічної доброчесності означає самостійне виконання роботи, коректне використання джерел, чесне представлення результатів і критичне ставлення до інфор-

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

мації. Але все це можливе лише тоді, коли у здобувача освіти сформована академічна культура – тобто є відповідні навички, знання і ціннісні орієнтири.

Важливу роль відіграє і правовий аспект. Законодавство України чітко визначає відповідальність за порушення авторського права, зокрема за плагіат. Також, питання академічної доброчесності регламентується не тільки спеціальним законом, але й іншими нормативно-правовими актами – Законом України «Про освіту» та іншими галузевими законами, що передбачають заходи щодо забезпечення чесності та етики у навчанні і науці. Це законодавче підкріплення підкреслює важливість академічної доброчесності як частини загальної академічної культури [5]. Проте, на нашу думку, самі лише закони не можуть повністю забезпечити доброчесну поведінку – без сформованої академічної культури вони залишаються зовнішнім контролем, а не внутрішнім переконанням.

Отже, академічна доброчесність і академічна культура тісно пов'язані між собою. Перша визначає правила, яких потрібно дотримуватися, а друга формує внутрішню готовність це робити. Саме тому академічну культуру можна розглядати як основу академічної доброчесності, адже вона забезпечує не лише знання норм, а й їх усвідомлене прийняття та реалізацію в науковій діяльності.

У цьому контексті акцентуємо на питанні практичного прояву академічної культури в науковій діяльності, адже саме через неї реалізуються принципи академічної доброчесності. Академічна культура відіграє дуже важливу роль у тому, якими є наукові дослідження – наскільки вони якісні, прозорі та відповідальні. Фактично саме вона задає «правила гри» в науці, але не лише на рівні формальних вимог, а й через внутрішні переконання дослідників.

Якщо говорити про якість досліджень, то академічна культура формує звичку працювати уважно і чесно: перевіряти джерела, критично мислити, не поспішати з висновками. Дослідник із сформованою академічною культурою не просто виконує роботу «для галочки», а намагається зробити її максимально обґрунтованою і надійною. У цьому випадку якість залежить не лише від знань і навичок, а й від ставлення до своєї роботи.

Щодо прозорості, то тут академічна культура проявляється у відкритості: коли дослідник чесно показує, як саме він отримав свої результати, на які джерела спирався, які методи використовував. Це включає правильне цитування, пояснення ходу дослідження і готовність до того, що інші зможуть перевірити ці результати. Така відкритість підвищує довіру до науки і робить її більш зрозумілою для інших.

Не менш важливою є відповідальність. Академічна культура допомагає усвідомити, що наукова робота має наслідки – як для самої науки, так і для суспільства. Це означає бути чесним у поданні результатів, не спотворювати дані, поважати працю інших і не порушувати авторські права. Крім того, це готовність відстоювати принципи доброчесності, навіть якщо це складно.

Отже, академічна культура – це не просто набір правил, а певний спосіб мислення і поведінки. Саме вона допомагає зробити наукові дослідження справді якісними, відкритими і відповідальними, а також формує довіру до їх результатів.

У сучасному науковому середовищі особливо важливо не лише декларувати значення академічної культури, а й цілеспрямовано утверджувати її як чинник розвитку академічної доброчесності. Це потребує системного підходу, що охоплює як інституційний, так і індивідуальний рівні.

Передусім, одним із ключових напрямів є *інтеграція принципів академічної культури в освітній процес.* Йдеться про включення питань академічної доброчесності

до змісту навчальних дисциплін, формування навичок академічного письма, критичного мислення та роботи з джерелами. Показовим прикладом є впровадження в освітній процес Українського державного університету імені Михайла Драгоманова таких дисциплін, як «Академічна культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Організація наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня. Зазначені курси спрямовані на формування ціннісного ставлення до академічної доброчесності, оволодіння нормами наукової етики, розвиток дослідницьких умінь і відповідального ставлення до результатів власної наукової діяльності [11; 12].

Не менш важливим є *створення прозорого та етичного академічного середовища в закладах вищої освіти.* Це передбачає чіткі й зрозумілі правила оцінювання, відкритість процедур, наявність внутрішніх політик щодо запобігання плагіату та інших порушень [10]. Така інституційна культура сприяє формуванню довіри між усіма учасниками освітнього процесу.

Окрему увагу слід приділити *підвищенню ролі науково-педагогічних працівників як носіїв академічної культури.* Саме викладачі й наукові керівники задають стандарти поведінки, демонструють приклади доброчесної наукової діяльності та впливають на формування ціннісних орієнтацій здобувачів освіти [8]. Їхня професійна етика, об'єктивність і відповідальність є важливими чинниками утвердження академічної доброчесності.

Ще одним важливим напрямом є *розвиток цифрової та інформаційної культури дослідників.* В умовах цифровізації науки зростає значення навичок роботи з електронними ресурсами, базами даних, системами перевірки на плагіат, а також уміння критично оцінювати інформацію. Це сприяє як підвищенню якості досліджень, так і запобіганню недоброчесним практикам.

Важливо також забезпечити *ефективне нормативно-правове регулювання та контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності.* Наявність чітких правил і відповідальності за їх порушення є необхідною умовою, однак вони мають поєднуватися з формуванням внутрішньої мотивації до етичної поведінки [10].

Отже, утвердження академічної культури як основи академічної доброчесності передбачає комплекс заходів, спрямованих на формування цінностей, розвиток компетентностей і створення відповідного освітнього та наукового середовища. Лише за таких умов можливо забезпечити сталий розвиток науки, підвищення якості досліджень і зміцнення довіри до їх результатів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У результаті проведеного дослідження встановлено, що академічна культура та академічна доброчесність є взаємопов'язаними та взаємозумовленими складниками сучасного освітньо-наукового середовища. Академічна культура постає як багатовимірне інтегративне утворення, що охоплює систему цінностей, норм, традицій і моделей поведінки, які визначають етичні та професійні орієнтири суб'єктів наукової діяльності. Водночас академічна доброчесність виступає практичним механізмом реалізації цих цінностей у процесі навчання, викладання та здійснення наукових досліджень.

Обґрунтовано, що академічна культура є ціннісною основою академічної доброчесності, оскільки саме вона забезпечує не лише формальне знання етичних норм, а й їх внутрішнє прийняття та усвідомлене дотримання. Доведено, що рівень сформованості академічної культури безпосередньо впливає на якість, прозорість і відповідальність наукових досліджень, сприяє розвитку критичного мислення, академічного письма та культури наукової комунікації.

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

Встановлено, що ефективне утвердження академічної доброчесності можливе лише за умови комплексного підходу, який передбачає інтеграцію відповідних цінностей у зміст освіти, створення етичного академічного середовища, підвищення ролі науково-педагогічних працівників як носіїв академічної культури, а також розвиток цифрової та інформаційної грамотності дослідників. Важливу роль у цьому процесі відіграє поєднання нормативно-правового регулювання з формуванням внутрішньої мотивації до доброчесної поведінки.

Перспективними напрямами подальших наукових розвідок є: розроблення моделей формування академічної культури здобувачів освіти на різних рівнях вищої освіти; дослідження ефективності освітніх компонентів, спрямованих на розвиток академічної доброчесності; вивчення впливу цифровізації та відкритої науки на трансформацію академічної культури; аналіз міжнародного досвіду впровадження політик академічної доброчесності з метою його адаптації до українського освітньо-наукового простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гелеш А. В., Клюс А. О. Академічна культура та доброчесність : політики Національного університету «Львівська політехніка». *Академічні студії. Серія «Педагогіка».* 2022. Т. 2, № 4. С. 157-162. URL: https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.2.23

2. Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії. Київ : Дух і Літера, 2008. С. 93-102.

3. Доброчесність – тлумачення, орфографія, новий правопис онлайн. Словник. URL: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=доброчесність

4. Забіяка І. М. Теоретичні аспекти формування академічної культури студентів в умовах сучасного університету. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2016. Вип. 51 (104). С. 144-150.

5. Закон України «Про освіту». Законодавство України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380). Редакція від 06.04.2022, підстава – 1986-IX. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

6. Кирилюк А. В. Академічна доброчесність: проблеми реалізації. *Матеріали Всеукраїнського круглого столу «Академічна доброчесність : правові проблеми»* (м. Одеса, 26 травня 2023 р.). Одеса НУ «ОЮА» 2023. С. 20-25. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25950

7. Кубко В. П. Аксіологічний вимір академічної культури. *Культурологічний альманах.* 2022. № 4. С. 118-124. URL: https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.4.14

8. Моцюк, Ю. Б. Складові нової академічної культури науково-педагогічних працівників : Академічна культура. *Медична освіта*, № 3, 2021. С. 123-128. https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.3.12324

9. Пак І. В. Академічна культура українського студентства : фактори формування та особливості прояву : дис. … канд. соц. наук : 22.00.04. Харків, 2019. 251 с.

10. Положення «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» [Електронний ресурс]. 2024. URL: https://udu.edu.ua/nauka/antyplahiat

11. Свириденко Д., Задорожна О., Борисьонок М., Ревін Ф. Програма навчальної дисципліни «Академічна культура» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Київ : УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2025. 12 с.

12. Свириденко Д., Задорожна О. Програма навчальної дисципліни «Організація наукових досліджень» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Київ : УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2025. 7 с.

13. Семеног О. М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 218 с.

14. Фенцик О. М. Формування академічної культури студентів у процесі здійснення дослідницької діяльності. *Інноваційна педагогіка : науковий журнал*, 2020, Випуск 28. С. 241-244. URL : https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/48.pdf

15. Bretag T. Academic Integrity. *Oxford Research Encyclopedia of Business and Management*. 2018. April 26. URL: https://oxfordre.com/business/view/10.1093/acrefore/9780190224851.001.0001/acrefore-9780190224851-e-147

16. Macfarlane B., Zhang J., Pun A. Academic integrity : a review of the literature. *Studies in Higher Education*. 2014. Vol. 39, No. 2. P. 339-358. URL: https://doi.org/10.1080/03075079.2012.709495

REFERENCES:

1. Helesh, A. V., & Klius, A. O. (2022). Akademichna kultura ta dobrochesnist : polityky Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». *Akademichni studii. Seriia «Pedahohika», 2 (4), 157-162*. Retrieved from: https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.2.23 [in Ukrainian].

2. Dobko, T. (2008). Akademichna kultura yak neobkhidna peredumova efektyvnoho upravlinnia suchasnym universytetom v umovakh avtonomii. *Universytetska avtonomiia*. Kyiv : Dukh i Litera, *93-102* [in Ukrainian].

3. Dobrochesnist – tlumachennia, orfohrafiia, novyi pravopys onlain. (n.d.). Slovnyk. Retrieved from: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=dobrochesnist [in Ukrainian].

4. Zabiiaka, I. M. (2016). Teoretychni aspekty formuvannia akademichnoi kultury studentiv v umovakh suchasnoho universytetu. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh, 51 (104), 144-150* [in Ukrainian].

5. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu». (2014). Zakonodavstvo Ukrainy (Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR), 2014, № 37-38, st. 2004). Redaktsiia vid 12.05.2022, pidstava – 2003-IX. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text [in Ukrainian].

6. Kyryliuk, A. V. (2023). Akademichna dobrochesnist : problemy realizatsii. *Materialy Vseukrainskoho kruhloho stolu «Akademichna dobrochesnist : pravovi problemy»*. NU «OIuA», 20-25. Retrieved from: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/25950 [in Ukrainian].

7. Kubko, V. P. (2022). Aksiolohichnyi vymir akademichnoi kultury. *Kulturolohichnyi almanakh, (4), 118-124*. Retrieved from: https://doi.org/10.31392/cult.alm.2022.4.14 [in Ukrainian].

8. Motsiuk, Yu. B. (2021). Skladovi novoi akademichnoi kultury naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv : Akademichna kultura. *Medychna osvita, (3), 123-128*. Retrieved from: https://doi.org/10.11603/m.2414-5998.2021.3.12324 [in Ukrainian].

9. Pak, I. V. (2019). Akademichna kultura ukrainskoho studentstva : faktory formuvannia ta osoblyvosti proiavu. *Candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

10. Polozhennia «Pro akademichnu dobrochesnist v Ukrainskomu derzhavnomu universyteti imeni Mykhaila Drahomanova». (2024). Retrieved from: https://udu.edu.ua/nauka/antyplahiat [in Ukrainian].

11. Svyrydenko, D., Zadorozhna, O., Borysonok, M., & Revin, F. (2025). Prohrama navchalnoi dystsypliny «Akademichna kultura» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. UDU imeni Mykhaila Drahomanova [in Ukrainian].

12. Svyrydenko, D., & Zadorozhna, O. (2025). Prohrama navchalnoi dystsypliny «Orhanizatsiia naukovykh doslidzhen» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. UDU imeni Mykhaila Drahomanova [in Ukrainian].

13. Semenoh, O. M. (2021). Akademichna kultura doslidnyka : yevropeiskyi ta natsionalnyi konteksty. SumDPU imeni A. S. Makarenka [in Ukrainian].

14. Fentsyk, O. M. (2020). Formuvannia akademichnoi kultury studentiv u protsesi zdiisnennia doslidnytskoi diialnosti. *Innovatsiina pedahohika, (28), 241-244*. Retrieved from: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/28/48.pdf [in Ukrainian].

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)

15. Bretag T. (2018). Academic Integrity. *Oxford Research Encyclopedia of Business and Management*. April 26. Retrieved from: https://oxfordre.com/business/view/10.1093/acrefore/9780190224851.001.0001/acrefore-9780190224851-e-147 [in English].

16. Macfarlane, B., Zhang, J., & Pun, A. (2014). Academic integrity : A review of the literature. *Studies in Higher Education*, *39 (2), 339-358*. Retrieved from: https://doi.org/10.1080/03075079.2012.709495 [in English].

Стаття надійшла до редакції: 16.02.2026
Прийнято до друку: 19.03.2026
Опубліковано: 25.04.2026

CC BY-NC-SA 4.0
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

ISSN 2786-6890 (print)
ISSN 2786-6084 (online)